

หมวด	ด้านบริการเป็นเลิศ (Service Excellence)
แผนที่	6. การพัฒนาระบบบริการสุขภาพ (Service Plan)
โครงการที่	7. โครงการพัฒนาระบบบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
ระดับการแสดงผล	จังหวัด
ชื่อตัวชี้วัด	35. ร้อยละของผู้ป่วยนอกทั้งหมดที่ได้รับบริการ ตรวจ วินิจฉัย รักษาโรค และฟื้นฟูสภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
คำนิยาม	<p>1. ผู้ป่วยนอก หมายถึง ประชาชนที่มารับบริการตรวจ วินิจฉัย รักษาโรค และฟื้นฟูสภาพแบบไม่นอนพักรักษาตัวในโรงพยาบาล รวมถึงกลุ่มกิจกรรมบริการบุคคล (กลุ่ม I บริการการแพทย์แผนไทย) โดยผู้ประกอบวิชาชีพที่เกี่ยวข้องที่ได้มาตรฐาน เช่น แพทย์แผนไทย แพทย์แผนไทยประยุกต์ แพทย์แผนจีน แพทย์แผนปัจจุบันพยาบาลวิชาชีพ นักวิชาการสาธารณสุข เป็นต้น</p> <p>2. การบริการด้านการแพทย์แผนไทยหมายถึง บริการการตรวจ วินิจฉัย รักษาโรค และฟื้นฟูสภาพ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> -การรักษาด้วยยาสมุนไพร <ul style="list-style-type: none"> - การปรุงยาแผนไทยสำหรับผู้ป่วยเฉพาะรายของตน หมายถึง การปรุงยาตามองค์ความรู้ สำหรับผู้ป่วยเฉพาะรายของตน โดยผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทย (ประเภทเวชกรรมไทย) หรือสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ - ยาแผนไทยที่มีกัญชาปรุงผสม กัญชาทางการแพทย์หมายถึง สิ่งที่ได้จากการสกัดพืชกัญชา เพื่อนำสารสกัดที่ได้ มาใช้ทางการแพทย์และการวิจัยไม่ได้หมายถึงกัญชาที่ยังคงมีสภาพเป็นพืช หรือส่วนประกอบใดๆ ของพืชกัญชา อาทิ ยอด ดอก ใบ ลำต้น ราก เป็นต้น - การนวดเพื่อการรักษา-ฟื้นฟูสภาพ - การประคบสมุนไพรเพื่อการรักษา-ฟื้นฟูสภาพ <ul style="list-style-type: none"> - การอบไอน้ำสมุนไพรเพื่อการรักษา-ฟื้นฟูสภาพ - การทาบหม้อเกลือ - การพอกยาสมุนไพร - การนวดเพื่อส่งเสริมสุขภาพ - การประคบสมุนไพรเพื่อส่งเสริมสุขภาพ - การอบไอน้ำสมุนไพรเพื่อส่งเสริมสุขภาพ - การให้คำแนะนำการดูแลสุขภาพด้วยการสอนสาธิตด้านการแพทย์แผนไทย - การให้คำแนะนำการดูแลสุขภาพด้วยการสอนสาธิตด้านการแพทย์ทางเลือก - การทำหัตถการอื่นๆ ตามมาตรฐานวิชาชีพแพทย์แผนไทย หรือการบริการอื่นๆ ที่มีการเพิ่มเติมรหัสภายหลัง <p>3. การบริการด้านแพทย์ทางเลือกหมายถึงการบริการรักษาพยาบาลได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - การแพทย์แผนจีน เช่น ฝังเข็มรมยา ครอบแก้ว/ครอบกระปุก - การแพทย์ทางเลือก เช่น สมาธิบำบัด <p>หรือการบริการอื่น ๆ ที่มีการเพิ่มเติมรหัสภายหลัง</p>

	4. สถานบริการสาธารณสุขของรัฐสังกัดกระทรวงสาธารณสุขหมายถึง โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสถานีนอนมัย สถานบริการสาธารณสุขชุมชน ศูนย์สุขภาพชุมชนของโรงพยาบาล ศูนย์บริการสาธารณสุข
--	--

เกณฑ์เป้าหมาย :

ปีงบประมาณ 61	ปีงบประมาณ 62	ปีงบประมาณ 63	ปีงบประมาณ 64	ปีงบประมาณ 65
-	ร้อยละ 18.5	ร้อยละ 19.5	ร้อยละ 20.5	ร้อยละ 21.5

วัตถุประสงค์	เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงบริการด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกที่มีคุณภาพ ครอบคลุมหน่วยบริการสาธารณสุขทุกระดับ
ประชากรกลุ่มเป้าหมาย	ประชาชนที่เข้ารับบริการในสถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สังกัดกระทรวงสาธารณสุขทุกระดับ
วิธีการจัดเก็บข้อมูล	รวบรวมข้อมูลจากระบบรายงานมาตรฐาน 43 แพ้ม กระทรวงสาธารณสุข
แหล่งข้อมูล	43 แพ้ม (PERSON/PROVIDER/SERVICE/DIAGNOSIS_OPD/DRUG_OPD/PROCEDURE_OPD/LABOR/COMMUNITY_SERVICE)
รายการข้อมูล 1 (A)	A = จำนวนผู้รับบริการ (ครั้ง) ที่ได้รับการบริการทั้งหมดของสถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สังกัดกระทรวงสาธารณสุขรวมถึงกลุ่มกิจกรรมบริการบุคคล (กลุ่ม I บริการการแพทย์แผนไทย)
รายการข้อมูล 2 (B)	B = จำนวนผู้รับบริการ (ครั้ง) ที่ได้รับการบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก รวมถึงกลุ่มกิจกรรมบริการบุคคล (กลุ่ม I บริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกที่บ้าน)
สูตรคำนวณตัวชี้วัด	$(B/A) \times 100$
ระยะเวลาประเมินผล	ไตรมาส 4

เกณฑ์การประเมิน :

ปี 2562:

รอบ 3 เดือน	รอบ 6 เดือน	รอบ 9เดือน	รอบ 12เดือน
1. ชี้แจง และสร้างกลไกการมีส่วนร่วมของ CTMO ทุกเขตสุขภาพ 2. พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านสาธารณสุข ได้แก่ แพทย์ พยาบาล สหวิชาชีพ แพทย์แผนไทย ให้มีความรู้ด้านการจัดบริการการแพทย์แผนไทย เพื่อพัฒนาการบริการที่ได้มาตรฐาน	1. สนับสนุนให้มีการจัดบริการด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกในระบบบริการสาธารณสุข 2. สถานบริการสาธารณสุข ได้แก่ รพศ.,รพท., รพช. เข้าร่วมโครงการรับรองคุณภาพมาตรฐานงานแพทย์แผนไทยHospital Accreditation : TTM HA) ร้อยละ 40	สถานบริการทุกระดับมีการจัดบริการด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสานที่มีคุณภาพมาตรฐาน ตามบริบทของหน่วยบริการ ได้แก่ - คลินิกครบวงจรด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก - คลินิก OPD แพทย์แผนไทยคู่ขนาน	1. มีการให้บริการผู้ป่วยนอกด้วยการตรวจ วินิจฉัย รักษาโรค และฟื้นฟูสภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ร้อยละ 18.5 2. ส่งเสริมให้มีการส่งเชี่ยวชาญสมุนไพร โดยมีจำนวนรายการยาสมุนไพรมากกว่า ร้อยละ 6 ของการส่งใช้ยาทั้งหมด

ปี 2563:

รอบ 3 เดือน	รอบ 6 เดือน	รอบ 9เดือน	รอบ 12เดือน
<p>1. มีระบบจัดการยาสมุนไพรในจังหวัด</p> <p>1.1 มีการประชุมคณะกรรมการเพื่อบริหารยาสมุนไพรของจังหวัด</p> <p>1.2 มีบัญชียาสมุนไพรของจังหวัด ไม่น้อยกว่า 30 รายการ</p> <p>1.3 มีการกำหนดยาสมุนไพรทดแทนหรือใช้ยาสมุนไพรเป็นลำดับแรก (First line drug)</p> <p>1.4 มีแผนงานหรือการจัดสรรเงินสำหรับยาสมุนไพรในจังหวัด</p> <p>2. พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านสาธารณสุข ได้แก่ แพทย์ พยาบาล สหวิชาชีพ แพทย์แผนไทย ให้มีความรู้ด้านการจัดบริการการแพทย์แผนไทย เพื่อพัฒนาการบริการที่ได้มาตรฐาน</p> <p>3. สนับสนุนให้มีการจัดบริการด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกในระบบบริการสาธารณสุข</p>	<p>1. ร่วมจัดบริการการแพทย์แผนไทยในคลินิกหมอครอบครัว (PCC) จังหวัดละ 1 แห่ง</p> <p>2. ส่งเสริมให้เกิดการใช้ยาสมุนไพรทดแทน ยาแผนปัจจุบัน หรือการใช้ยาสมุนไพรเป็นลำดับแรก (First Line Drugs) เพิ่มขึ้นอย่างน้อย 2 รายการ</p> <p>3. บูรณาการการบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกในสถานบริการทุกระดับให้มีการบริการ ตรวจ วินิจฉัย ส่งเสริม รักษาโรคเรื้อรัง เช่น DM, HT, COPD, OA, CVA CA ฯลฯ อย่างน้อย 1 โรค</p>	<p>1. สถานบริการสาธารณสุขระดับ รพศ., รพท., รพช. มีการให้บริการการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - คลินิกครบวงจร - คลินิกเฉพาะโรค - การแพทย์แผนจีน <p>2. จำนวนครั้งของรพ. การแพทย์แผนไทยนำร่อง 19 แห่ง มีการส่งจ่ายยาปรุงเฉพาะรายเพื่อการรักษาโรค เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 20</p>	<p>1. มีการให้บริการผู้ป่วยนอกด้วยการตรวจ วินิจฉัย รักษาโรค และฟื้นฟูสภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ร้อยละ 19.5</p> <p>2. ส่งเสริมให้มีการส่งจ่ายยาสมุนไพรโดยมีจำนวนครั้งผู้ป่วยนอกที่มีการจ่ายยาสมุนไพรเมื่อเทียบกับจำนวนครั้งของผู้ป่วยนอกที่มีการส่งจ่ายยาทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 6 (ปี 2562 คิดเป็น ร้อยละ 5.17)</p>

ปี 2564:

รอบ 3 เดือน	รอบ 6 เดือน	รอบ 9เดือน	รอบ 12เดือน
<p>1. ขับเคลื่อนการประชุม ServicePlan สาขาแพทย์แผนไทยครั้งที่ 1 งาน</p>	<p>1. ส่งเสริมให้เกิดการใช้ยาสมุนไพรทดแทน ยาแผนปัจจุบัน หรือการใช้ยา</p>	<p>1. มีการร่วมให้บริการด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกแบบ</p>	<p>1. มีการให้บริการผู้ป่วยนอกด้วยการตรวจ วินิจฉัย รักษา</p>

<p>บริการแพทย์แผนไทย สมุนไพร และการใช้ยา ตำรับ</p> <p>2. มีแผนงานโครงการ ระดับจังหวัดในการพัฒนา งานฯ โดยให้สอดคล้องกับ แผนของกรมฯ</p>	<p>สมุนไพรเป็นลำดับแรก (First Line Drugs) เพิ่มขึ้นอย่างน้อย 2 รายการ</p> <p>2. สถานบริการ สาธารณสุขระดับ รพศ., รพท., รพช. มีการ ให้บริการการแพทย์แผน ไทย การแพทย์ทางเลือก เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - คลินิกครบวงจร - คลินิกเฉพาะโรค - การแพทย์แผนจีน 	<p>ผสมผสาน ใน Intermediate care (IMC)จังหวัดละ 1 แห่ง</p>	<p>โรค และฟื้นฟูสภาพ ด้วยศาสตร์การแพทย์ แผนไทยและ การแพทย์ทางเลือก ร้อยละ 20.5</p> <p>2. ส่งเสริมให้มีการสั่ง จ่ายยาสมุนไพร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 (จำนวนครั้งของผู้ป่วย นอกที่มีการจ่ายยา สมุนไพรเทียบกับ จำนวนครั้งของผู้ป่วย นอกที่มีการสั่งจ่ายยา ทั้งหมด)</p> <p>3. ร้อยละของการสั่ง จ่ายยาปรุงเฉพาะราย เพื่อการรักษาโรค เพิ่มขึ้น (จำนวนครั้ง ของการสั่งจ่ายยาปรุง เฉพาะรายเทียบกับ จำนวนครั้งของการ จ่ายยาสมุนไพร ทั้งหมด)</p>
---	---	---	---

<p>วิธีการประเมินผล :</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ข้อมูลจาก HDC กระทรวงสาธารณสุข 2. ข้อมูลจากการตรวจราชการและนิเทศงานของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
---------------------------	--

<p>เอกสารสนับสนุน :</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. คู่มือการพัฒนาระบบบริการสาขาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสาน 2. คู่มือการตรวจราชการและนิเทศงาน กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
-------------------------	---

<p>รายละเอียดข้อมูลพื้นฐาน</p>	<p>1.รายละเอียดของผลการดำเนินงาน จำแนกรายระดับสถานบริการ ดังต่อไปนี้</p> <table border="1" data-bbox="507 1803 1426 2089"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Baseline data</th> <th rowspan="2">หน่วยวัด</th> <th colspan="3">ผลการดำเนินงานในรอบปีงบประมาณ พ.ศ.</th> </tr> <tr> <th>2561</th> <th>2562</th> <th>2563</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>รพศ./รพท.</td> <td>ร้อยละ</td> <td>9.94</td> <td>9.12</td> <td>8.97</td> </tr> <tr> <td>รพช.</td> <td>ร้อยละ</td> <td>16.88</td> <td>14.69</td> <td>14.91</td> </tr> <tr> <td>รพ.สต.</td> <td>ร้อยละ</td> <td>33.32</td> <td>36.48</td> <td>35.96</td> </tr> </tbody> </table>	Baseline data	หน่วยวัด	ผลการดำเนินงานในรอบปีงบประมาณ พ.ศ.			2561	2562	2563	รพศ./รพท.	ร้อยละ	9.94	9.12	8.97	รพช.	ร้อยละ	16.88	14.69	14.91	รพ.สต.	ร้อยละ	33.32	36.48	35.96
Baseline data	หน่วยวัด			ผลการดำเนินงานในรอบปีงบประมาณ พ.ศ.																				
		2561	2562	2563																				
รพศ./รพท.	ร้อยละ	9.94	9.12	8.97																				
รพช.	ร้อยละ	16.88	14.69	14.91																				
รพ.สต.	ร้อยละ	33.32	36.48	35.96																				

2. รายละเอียดการส่งจ่ายยาประเภทยาประจำแนกรายระดับสถานบริการ ดังต่อไปนี้

Baseline data	หน่วยวัด	การส่งจ่ายยาประเภทยาประจำงบประมาณ พ.ศ.	
		2562	2563
รพศ./รพท.	ร้อยละ	0.28	0.25
รพช.	ร้อยละ	0.70	0.68
รพ.สต.	ร้อยละ	0.61	0.58

3. ประเมินการผลการดำเนินงาน จำแนกรายจังหวัด สามารถแสดงผลได้ดังต่อไปนี้

	ผลการดำเนินงาน ในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. 2563	ค่าประมาณการผลการผ่านตัวชี้วัด เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายในปีต่อไป หากใช้กลวิธีดำเนินงานในลักษณะเดิม	
		พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565
ค่าเป้าหมาย	ร้อยละ 19.5	ร้อยละ 20.5	ร้อยละ 2.5
จังหวัดที่ไม่ผ่าน ค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)	19 (25.00)	31 (40.78)	39 (51.31)
จังหวัดที่ผ่าน ค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)	57 (75.00)	45 (59.21)	37 (48.68)

ที่มา : กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก 6 สิงหาคม 2563

ผู้ให้ข้อมูลทางวิชาการ /
ผู้ประสานงานตัวชี้วัด

- นายแพทย์ขวัญชัย วิศิษฐานนท์ ผู้อำนวยการสถาบันการแพทย์แผนไทย
โทรศัพท์ที่ทำงาน : 0-2149-5647 โทรศัพท์มือถือ : 08 -4439-1505
โทรสาร : 0-2149-5647 E-mail : khwancha@health.moph.go.th
สถาบันการแพทย์แผนไทย
- นายแพทย์เทวัญ ธานีรัตน์ ผู้อำนวยการกองการแพทย์ทางเลือก
โทรศัพท์ที่ทำงาน: 0-2149-5636 โทรศัพท์มือถือ : 08-1872-3270
โทรสาร :0-2149-5636 E-mail : tewantha@gmail.com
กองการแพทย์ทางเลือก
- นางบุญใจ ลิมศิลา ผู้อำนวยการสถาบันการแพทย์ไทย-จีน
โทรศัพท์ที่ทำงาน : 0-2591-4409 โทรศัพท์มือถือ : 08-1713-6783
โทรสาร : -E-mail : boonjai@yahoo.com
สถาบันการแพทย์ไทย-จีน
- ดร.รัชณี จันทร์เกษ ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน
โทรศัพท์ที่ทำงาน : 0-2149-5649 โทรศัพท์มือถือ : 08-1629-4086
โทรสาร : 0-2149-5649 E-mail : iettcm.dtam@gmail.com
กองวิชาการและแผนงาน
- นายยิ่งศักดิ์ จิตตะโคตร กลุ่มงานสนับสนุนเขตสุขภาพ

	<p>โทรศัพท์ที่ทำงาน : 0-2149-5653 โทรศัพท์มือถือ : 08 -9899-8083 โทรสาร : - E-mail : ispt.oasp.dtam@gmail.com</p> <p>กองวิชาการและแผนงาน</p> <p>6. นางศรีจรรยา โชติ๊ก กลุ่มงานยุทธศาสตร์และแผนงาน โทรศัพท์ที่ทำงาน : 0-2965-9490 โทรศัพท์มือถือ : 09-9245-9791 โทรสาร : 0-2965-9490 E-mail : kungfu55@gmail.com</p> <p>กองวิชาการและแผนงาน</p>
<p>หน่วยงานประมวลผลและจัดทำข้อมูล (ระดับส่วนกลาง)</p>	<p>กลุ่มงานยุทธศาสตร์และแผนงาน กลุ่มงานวิชาการและคลังความรู้ กองวิชาการและแผนงานกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก</p>
<p>ผู้รับผิดชอบการรายงานผลการดำเนินงาน</p>	<p>1. นางสาวมุสซา จันทร์ประเสริฐ แพทย์แผนไทยปฏิบัติการ โทรศัพท์ที่ทำงาน : 0-2965-9490 โทรศัพท์มือถือ : 06 -4323-5939 โทรสาร : 0-2965-9490 E-mail : ppin1987@gmail.com</p> <p>กองวิชาการและแผนงาน กลุ่มงานยุทธศาสตร์และแผนงาน</p> <p>2. นางสาวกัญญ์ อุกุมพจน์นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ โทรศัพท์ที่ทำงาน : 0-2149-5653 โทรศัพท์มือถือ 08-3622-9351 โทรสาร : -E-mail : kynfang1989@gmail.com</p> <p>กองวิชาการและแผนงานกลุ่มงานสนับสนุนเขตสุขภาพ</p> <p>3. นายพิสิษฐ์พลนางมนักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ โทรศัพท์ที่ทำงาน : 0-2149-5649โทรศัพท์มือถือ 087-545-4945 โทรสาร : 0-2149-5649E-mail : iettcm.dtam@gmail.com</p> <p>กองวิชาการและแผนงานกลุ่มงานวิชาการและคลังความรู้</p>